

[Kaikki tiedotteet ja uutiset](#)

[Tiedotteiden ja uutisten vuosiarkisto](#)

[Näkökulmat](#)

[Tapahtumat](#)

[Podcastit](#)

[Tilaa tiedotteet sähköpostiisi](#)

suomi | svenska

Hakuilmoitus: Kuntien ilmastohankkeet - avustushaku

ympäristöministeriö

15.5.2023 13.33

Ympäristöministeriö ilmoittaa haettavaksi Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelmasta myönnettävän harkinnanvaraisen valtionavustuksen kuntien ilmastohankkeisiin. Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma edistää ja vauhdittaa kuntien ja alueiden ilmastotyötä. Ohjelman painopiste on paikallisten ja alueellisten ilmastohankkeiden rahoituksessa. Lisäksi ohjelma tukee ilmastotyökalujen ja -toimintamallien kehittämistä ja skaalausta Suomessa. Hakuaika on 15.5.-31.7.2023.

Avustuksen kohteena oleva toiminta

Ympäristöministeriö avustaa kuntien ja alueiden hankkeita, jotka tähtäävät kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n mukaisena erityisavustuksena sisällöltään ja tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Avustus maksetaan momentilta 35.10.22, Eräät ympäristömenot.

Ympäristöministeriön avustus hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista voi olla korkeintaan 70 %, kuitenkin enintään 56 000 euroa per hanke.

Ympäristöministeriö toivoo avustettavien hankkeiden kokonaiskustannusten olevan noin 40 000-80 000 euroa. Kokonaisuudessaan avustusta on suunniteltu jaettavan noin miljoona euroa.

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty eikä sitä saa käyttää avustuksen saajan mahdolliseen muuhun toimintaan. Hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista 5 % voi kuitenkin käyttää kunnan tai alueen ilmastotyötä edistävien muiden hankkeiden tai investointien rahoitushakemusten valmistelusta aiheutuviin työvoimakustannuksiin.

Avustusta myönnetään vain sellaisiin hankkeisiin, jotka täyttävät valtionavustuslain 7 §:ssä määritellyt yleiset edellytykset valtionavustuksen myöntämiselle ja lisäksi kaikki seuraavat ehdot:

- Avustuksen hakijana ja saajana on yksi hakijaorganisaatio: kunta, kuntayhtymä, seutukunta, maakunnan liitto tai näiden enemmistöomisteinen yhtiö.
- Hanke tähtää kasvihuonekaasupäästövähennyksiin.
- Hankkeen idean on oltava laajalti monistettavissa/skaalattavissa muihin kuntiin/alueille ja hankkeen tuloksien on oltava saatavilla julkisesti, jotta ideat ja tulokset ovat jälkikäteen monistettavissa/skaalattavissa.
- Avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena. Ympäristöministeriö harkitsee avustuksen tarpeellisuutta muun muassa ottamalla huomioon, kuinka paljon hanke saa muuta julkista tukea, ja toisaalta vaikuttaako avustus jo toteutumassa olevan hankkeen laatuun tai laajuuteen.
- Hanke tuo selkeää lisäarvoa toimijan tavanomaisiin ja lakisääteisiin tehtäviin verrattuna.
- Hankkeen budjetti on sopivassa suhteessa hankkeen laajuuteen ja hankkeen kautta saavutettaviin päästövähennyksiin lyhyellä ja/tai pitkällä aikavälillä.

Esimerkkejä mahdollisesti avustuskelpoisista hankkeista

Kaikissa hankkeissa tulee hyödyntää olemassa olevia materiaaleja tarvittavilta osin, jotta vältytään päällekkäisten selvitysten ja työkalujen teolta. Teemaesimerkkien alle on lueteltu muutamia hyödynnettäviä materiaaleja. Kaikki Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelman kautta aiemmin rahoitetut hankkeet löytyvät kootusti **Kuntien hankkeet** (ym.fi), **Alueelliset yhteistyöhankkeet** (ym.fi) ja **Kansalliset ilmastotyökalut ja -toimintamallit** (ym.fi) -sivuilta.

Kunnan sisäisen ilmasto- ja talousjohtamisen käytännöt: Syvällisen asiantuntija-avun tarjoaminen ilmastoasioiden kehittämiseksi kuntaorganisaation jollain toimialalla tai toimialoilla, jotka ovat sitoutuneet tähän kehittämistyöhön jo hakemusta laadittaessa. Ilmastotoimien seurannan ja indikaattorien käyttöönotto ja niiden tulosten viestintä päätöksentekijöille heitä puhuttelevalla tavalla.

o Hankkeessa hyödynnettävää materiaalia:

- **Ilmastojohtamisen reseptikirja** [↗](#) (motiva.fi), **Ilmastonmuutos ja kunnat** [↗](#) -tukipaketti (kuntaliitto.fi) ja **ILMAVA – Ilmastojohtamisen valmennus kunnille -materiaalit** [↗](#) (kuntaliitto.fi)
- **REETTA – Kuntien talous- ja ilmastojohtaminen** [↗](#) (fisunetwork.fi)
- **KILTOVA – Kuntien ilmastotoimenpiteiden vaikutustenarviointityökalu** [↗](#) (syke.fi)

Esimerkkejä aiemmin rahoitetusta hankkeista: **Keravan ym. hanke** [↗](#), **Lahden hanke** [↗](#) ja **Joensuun hanke** [↗](#)

Kuntien ja yritysten välinen ilmastoyhteistyö: Kunnan tarjoama tietotaito yrityksille konkreettisista ilmastoratkaisuista ja niiden kustannus- ja brändihyödyistä, kuten hiilikädenjäljestä. Kunnan tarjoama tuki yrityksen ilmastotoimien seurannan ja indikaattorien käyttöönottamiseksi ja hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä kunnan tarjoama ilmastoratkaisujen viestintätuki yrityksille.

- Hankkeessa hyödynnettävää materiaalia: **valmiita toimintamalleja kuntien ja yritysten väliseen ilmastoyhteistyöhön** [↗](#) (hiilineutraalisuomi.fi)
- Esimerkkejä aiemmin rahoitetuista hankkeista: **Kaarinan kaupungin hanke** [↗](#) ja **Valonian hanke** [↗](#)

Kuntalaisten ilmastotyön vauhdittaminen: Kuntalaisten hyvien ilmastoratkaisujen kannattavaksi, helpommaksi tai jopa automaattiseksi tekeminen jossain konkreettisessa teemassa. Kestävien elämäntapojen kokeilut ja niiden skaalaaminen esimerkiksi ruokailuun tai muuhun kulutukseen liittyen.

- Hankkeessa hyödynnettäviä materiaaleja: **Kokeilun paikka** [↗](#) -kokeilut
- Hankkeessa hyödynnettäviä valmiita viestintämateriaaleja kuntalaisen ilmastotyön vauhdittamiseksi **KIVAT-hanke** [↗](#) (ekokumppanit.fi) ja **Pieni opas kuntien ilmastoviestintään** [↗](#) (keskisuomi.fi)
- Esimerkki aiemmin rahoitetusta hankkeesta: **Kuopion hanke** [↗](#)

Energiatehokkuuden edistäminen: Suunnittelu- ja edistämistyö liittyen kunnan omistamien rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ja erillisöljylämmityksestä luopumiseen, esimerkiksi automaatioiden tai korjaustöiden suunnittelu. Koordinointi- ja edistämistyö liittyen rakennusten energiatehokkaan käytön palkitsemiseen. Koordinointi- ja edistämistyö liittyen yksityisen rakennuskannan energiatehokkuuden edistämiseen, esimerkiksi avaimet käteen -palveluista tiedottaminen, rahoituslähteiden ääreen ohjaaminen, tiedon tarjoaminen kustannussäästöistä ja elämäntapakokeilut. (Avustusta ei voi saada varsinaisen yksittäisen kohteen rakennussuunnitelmien kustannuksiin)

- Hankkeessa hyödynnettävää materiaalia: **energiakatselmukset** [↗](#) (motiva.fi)
- Esimerkkejä aiemmin rahoitetuista hankkeista: **Helsingin hanke** [↗](#), **Seinäjoen hanke** [↗](#), **Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän hanke** [↗](#) ja **Kalajoen hanke** [↗](#)
- Energia-avustusta asuinrakennusten energiatehokkuutta parantaville korjaushankkeille voi hakea ARA:sta
- Energiatukea voi hakea Business Finlandilta
- Varsinaisten laitehankintojen ja -investointien osalta voi hakea öljy- tai kaasulämmityksestä luopumiseen kuntien rakennuksille avustusta ARA:sta
- Pientalon omistajat voivat hakea öljy- tai kaasulämmityksestä luopumiseen avustusta Pirkanmaan ELYstä.

Liikenteen päästövähennyskeinot: Etätöiden edistämiseen, liityntäpysäköinnin kehittämiseen sekä liikkumissuunnitelmien toteuttamiseen liittyvä koordinointi- ja edistämistyö. Vaihtoehtoisten käyttövoimien ja latauspisteiden yleistymiseen sekä logistiikan kehittämiseen liittyvä suunnittelu- ja edistämistyö. Kuntalaisten osallistaminen kävelyn ja pyöräliikenteen väyläverkon sekä väylien parantamiseen. (Avustusta ei voi saada tavanomaiseen ja lakisääteiseen kaavoittamiseen liittyvään tehtävään)

- Esimerkkejä aiemmin rahoitetuista hankkeista: **Etelä-Karjalan liiton hanke** [↗](#), **Joensuun hanke** [↗](#), **Kotkan ym. hanke ja Porvoon hanke** [↗](#)
- Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri-investointeihin voi hakea vuosittain avustusta **Traficomilta** [↗](#)
- Liikkumisen ohjaukseen sekä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishelmien laatimiseen voi hakea vuosittain avustusta **Traficomilta** [↗](#)
- Avustuksia työpaikoille asennettaviin sähköautojen latauslaitteisiin ja sähköautojen latausinfraan rakentamiseen voi hakea ARA:sta

Hakemus voidaan hylätä, mikäli hanke koostuu pelkästään seuraavista elementeistä

Seuraavat elementit voivat kuitenkin yhtenä osana tukea osaltaan kokonaishanketta:

- Pelkkien yleisten ilmastoasioihin liittyvien tilaisuuksien tai yhteistyöverkoston järjestäminen
- Kulutuksen tai päästöjen mittaaminen hankkeen pääroolissa, ilman jatkotoimenpiteitä tai vain vähäisin jatkotoimenpitein
- Selvityksen tekeminen tai tilaaminen ilman jatkotoimenpiteitä
- Ilmastokoordinaattorin palkkaaminen ilman, että hankkeelle on määriteltä konkreettisia ilmastotoimia, joista aiheutuisi pitkällä aikavälillä päästövähennyksiä
- Taidekampanjat ja kotitekoiset videot
- Ilmastotyöhön liittyvät yksittäiset viestintäkampanjat ilman kytköstä konkreettisiin toimenpiteisiin.

Seuraavista toimista koostuvat kustannukset eivät ole avustuskelpoisia

Nämä toimet voivat liittyä hankkeeseen, mutta näistä aiheutuvat kustannukset on jätettävä hakulomakkeen kustannuslaskelmien ulkopuolelle.

- Toimijan lakisääteiset tehtävät, esimerkiksi monet kaavoittamiseen liittyvät toimet
- Hiilinielujen kasvattamisen edistäminen tai hiilineutraaliustavoitteiden kompensatio-osuudet
- Kunnan ilmastosuunnitelman valmistelu, ja erilaisten ilmastositoumusten mukaiset pakolliset selvitykset, suunnitelmat ja raportoinnit (esim. KETS tai SECAP). Ilmastolain mukaiseen kunnan ilmastosuunnitelman valmisteluun on erillinen avustushaku.
- Kimpakyyti- ja kutsupalvelut tai yksittäisten yhteiskäyttöautojen tarjoaminen vain kuntalaisille

- Toimet, joilla on hyvin vähäisiä tai käytännössä olemattomia kasvihuonekaasujen vähentämiseen tähtääviä vaikutuksia, kuten kasvien istuttaminen, kaupunkiviljelyn edistäminen tai roskien keräämisen edistäminen
- Maakunnan liiton tai muun alueellisen toimijan tarjoama tuki kaikkien alueen kuntien yleiseen ilmastotyöhön, esim. **Keski-Suomen liiton hanke** [\(keskisuomi.fi\)](#). Rajauksen syynä on tähän tarkoitukseen jo toteutettu oma avustushaku. Maakunnan liitto tai muu alueellinen toimija voi kuitenkin hakea avustusta johonkin muuhun selvärajaiseen ja sektorikohtaiseen ilmastohankkeeseen tämän avustushaun kautta, ja tähän hankkeeseen voi sisältyä yhteistyötä alueen kuntien kanssa, esim. **Päijät-Hämeen liiton hanke** [\(paijat-hame.fi\)](#)

Mikäli ympäristöministeriö katsoo avustuksen kohdistuvan taloudelliseen toimintaan, sovelletaan lisäksi EU:n valtiontukisääntöjä vähämerkityksellisestä de minimis -tuesta (komission asetus (EU) N:o 1407/2013 sekä kyseisessä asetuksessa säädettyjä ehtoja mm. tuen enimmäismääristä ja tuki-intensiteetistä. Avustuksen saajan eri lähteistä saaman de minimis -tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 200 000 euroa kolmen peräkkäisen verovuoden kuluessa (komission asetus 1407/2013). Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan sellaista organisaation toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla. Merkityksellistä ei esimerkiksi ole, missä oikeudellisessa muodossa toimintaa harjoitetaan tai onko toiminnalla tarkoitus tuottaa voittoa.

Lisätietoja EU:n valtiontukisäännöistä [\(tem.fi\)](#).

Avustuksen hakeminen

Hakuaika alkaa **15.5.2023**. Hakemusten tulee olla perillä ympäristöministeriön kirjaamossa **31.7.2023 klo 16.15 mennessä**. Määräajan jälkeen saapuneet saapuneita hakemuksia ei huomioida.

Avustusta voi hakea sähköisellä hakulomakkeella, josta hakemus ohjautuu suoraan ympäristöministeriön kirjaamoon. Avustus myönnetään hakulomakkeella annettujen tietojen perusteella. Lomakkeen tulee olla täytetty huolellisesti ja selkeästi.

- **Hakulomake** [\(linkki\)](#)
- **Hakijan vakuutukset hakulomakkeessa -mallipohja** (linkki, doc)
- Kuntien ilmastohankkeet -avustuksen hakemisesta järjestetään kaikille [\(linkki\)](#) avoin infotilaisuus 6.6.2023 klo 10-11. Viimeistään edellisenä päivänä ilmoittautuneille lähetetään Teams-kalenterikutsu. **Ilmoittautumislinkki tilaisuuteen** [\(linkki\)](#).

Avustuksen hakijana ja saajana voi olla kunta, kuntayhtymä, seutukunta tai maakunnan liitto, näiden enemmistöomisteinen yhtiö tai näistä muodostuva konsortio. Hakijan tulee olla oikeushenkilö. Yhteistyö muidenkin toimijoiden kanssa on sallittua ja toivottavaa. Konsortiohankkeissa avustuksen saajana on yksi hakijaorganisaatio, joka on vastuussa avustusta saavan hankkeen toteutuksesta ja valtionavustuslain ja avustuspäätöksen mukaisista velvoitteista. Jos valtionavustus myönnetään käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, valtionavustuksen saajan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa (valtionavustuslain 7 § 3 momentti). Avustushakemuksessa tulee eritellä, kuinka konsortiohanke toteutetaan ja miten konsortion osapuolet osallistuvat hankkeen toteuttamiseen.

Kultakin kunnalta, kuntayhtymältä, seutukunnalta, maakunnanliitolta tai näiden enemmistöomisteiselta yhtiöltä voi syntyä kustannuksia vain yhteen hankkeeseen kullakin avustushakukierroksella. Vain yksi hakemus kunnasta hyväksytään, eli sekä kuntaorganisaatio että kyseisen kunnan enemmistöomisteinen yhtiö eivät voi lähettää erillisiä hakemuksia.

Kulkuneuvojen, tavaroiden tai laitteiden hankinnat tai vuokraukset voivat kattaa enintään 10 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Näiden kustannusten on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä, ja kustannukset ovat avustuskelpoisia vain hankkeen keston ajalta. Hankkeessa työskentelevien henkilöiden työnteon kannalta välttämättömien laitteiden ja tavaroiden kustannukset hyväksytään yleiskustannuksina.

Omarahoitusosuus voidaan toteuttaa avustuksen saajan omana työnä, mutta tällöin hankkeen toteuttajan tulee selvästi pystyä osoittamaan raportoinnissaan, että hankesuunnitelman mukaiset työtunnit on käytetty valtionavustuksen kohteena olevaan hankkeeseen (esim. tuntikirjanpidon kautta). Osa hankkeen jäljelle jäävästä rahoitustarpeesta voi koostua myös muusta julkisesta tuesta. Valtionavustuslain (688/2001) 6 §:n mukaan valtionavustus ei pääsääntöisesti saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää, eikä valtionavustus saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai muun julkisen tuen enimmäismäärää.

Päätösten tekeminen

Mikäli avustusehdot täyttyviä hakemuksia saapuu enemmän kuin määrärahaa on jaettavissa, ympäristöministeriön ja tarvittaessa muista asiantuntijaedustajista koostuva asiantuntijaneeli pisteyttää avustushakemukset ja asettaa ne paremmuusjärjestykseen. Ympäristöministeriö tekee hyväksytyille hakemuksille hakuajan päätyttyä kirjallisen valtionavustuspäätöksen, myönteisen tai kielteisen. Ympäristöministeriön avustuksen osuus ilmoitetaan avustuspäätöksessä. Ministeriö voi myöntää avustusta myös haettua vähemmän. Päätökset pyritään tekemään 1.10.2023 mennessä.

Hylkäämisperusteet

Avustushakemus hylätään, jos se on:

- saapunut määräajan jälkeen
- selvästi toteuttamiskelvoton
- avustusehtojen vastainen tai
- selvästi puutteellinen.

Arviointiperusteet

Avustusten kohdentamiseen käytettävä arvioinnin pisteytys (yhteensä enintään 100 pistettä):

- Hanke tuottaa mahdollisimman tehokkaita ja tarkoituksenmukaisia keinoja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen kunnassa/kunnissa (max. 40 p)
- Hanke tuo hyviä ja vaikuttavia ilmastokäytäntöjä osaksi kuntaorganisaation/-organisaatioiden tavoitteellista ja jatkuvaa toimintaa (max. 30 p)
- Hankesuunnitelma on täsmällinen ja toteuttamiskelpoinen, ja siinä on tarvittavilta osin hyödynnetty jo tehtyjä materiaalipaketteja ja huomioitu aikaisemmista hankkeista ja kokeiluista saatuja oppeja (max. 15 p)
- Hankkeen budjetti on sopivassa suhteessa hankkeen laajuuteen ja hankkeen kautta saavutettaviin päästövähennyksiin (max. 15 p)

Hankkeen toteutus ja maksatus

Hanke voi alkaa aikaisintaan 1.11.2023 ja sen tulee päättyä viimeistään 15.9.2024. Hankkeen tulee alkaa vuoden 2023 aikana, mutta muutoin hankkeen ajankohta on hakijan itsensä päätettävissä.

Avustus maksetaan avustuspäätöksen mukaisesti ennakoon yhdessä erässä vuoden 2023 loppuun mennessä. Hakijat, joille avustus on myönnetty, sitoutuvat antamaan ympäristöministeriölle selvityksen valtionavustuksen käyttämisestä 15.9.2024 mennessä. Selvitykseen sisältyy mm. taloudellinen raportointi ja tuloksellisuusraportointi. Selvitysten perusteella ympäristöministeriö arvioi, onko yksittäinen avustus käytetty oikeaan tarkoitukseen ja päätöksen ehtojen mukaisesti sekä sitä, mikä on tämän avustuskokonaisuuden laajempi vaikuttavuus.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan tulee palauttaa valtionavustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, se saadaan jättää palauttamatta.

Sovellettava lainsäädäntö ja erityisavustuksen ehdot

- Valtionavustuslaki (688/2001)
- Hallintolaki (434/2003)
- Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset

Tarkemmat ehdot kuvataan avustuspäätöksessä ja **Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset** -liitteessä.

Hakumenettelyssä sovelletaan ensisijaisesti hakuilmoituksessa ilmoitettuja edellytyksiä ja toissijaisesti Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset -liitettä.

Pakotteiden vaikutus valtionavustuksiin

Euroopan unionin neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 (asetus Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä) nojalla hakijan tulee vakuuttaa, etteivät Venäjän vastaiset pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä tai alihankkijoita.

Lisätietoja

Erityisasiantuntija **Veera Visuri**, veera.visuri@gov.fi
(hankkeiden sisältöön ja arviointiin liittyvät asiat)

Suunnittelija **Riitta Komulainen**, riitta.komulainen@gov.fi
(hankkeiden kustannuserittelyihin ja hakulomakkeen tekniseen toimivuuteen liittyvät asiat)

Liite

Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset

